

pretium affectionis, jež regulovati nemůže žádný úřad, nýbrž pouze konkurence a — zdravý rozum, event. samozřejmě plnější kapsa. Jinak je tomu u knih nezbytných. Ale tam také již minuly nejhorší doby, kdy nebylo možno tisknouti nová vydání. V tom směru jsme uvítali rozhodnutí nejv. soudu, že kniha jest věc nezbytné potřeby a že na př. musí býti označována ve výkladcích cenou. Ale i tam, kde snad cena knihy jest poněkud vyšší, lze dosáhnouti nápravy. Porovnejte na př. vydání nového Občanského zákoníka ve Všehrdské sbírce: kniha na znamenitém papíře ve výborné úpravě i vazbě, která by jinde stála nejméně 100 Kč, stojí pouze polovinu! Svépomoc tedy může velmi mnoho opravit. A co zbývá říci o stížnostech antikvářů? Snad by bylo dobře, chce-li Stálá anketa už o něčem uvažovati, aby si vyhledala případy, kde antikvář nakupuje knihy za necelých 25% (byly případy, kdy se čítaly pouze z předválečné ceny!) a prodává za 75% (kdysi i ceny poválečné), takže je výhodnější prodávati knihy staré, než nové, na nichž získá proti 50% pouze 33% resp. 40%. Tím lze si také vysvětliti zjev, proč řada knihkupectví po válce se rozšířila o antikvariáty. O těchto neblahých zvezech není samozřejmě třeba připomínati, že je to vyloučeno u s l u š n ý c h antikvářů. Ale lépe, když anketa o knihách pomlčí. Ceny jejich si zregulují ti, kdož jich potřebují, sami. Ča.

LITERATURA.

T. G. Masaryk: Světová revoluce za války a ve válce 1914—1918. Orbis.—Čin. v Praze 1925—650 stran. — Masaryk mluví sám o úvahách a vzpomínkách. Tím je naznačen vznik i forma knihy. Masaryk vzpomíná události, které vedly k osvobození národa a uvažuje, za jakých předpokladů vznikl svobodný náš stát a za jakých podmínek si jej udržíme. Zdůvodniti světový úkol našeho národa v minulosti i budoucnosti, vystihnouti jeho historické poslání, je životním dílem Masarykovým. V jeho velikých monografiích Jan Hus, Havlíček a Česká otázka jsou charakterisace nejlepších synů národa a z jejich názorů i života definuje Masaryk národní program. Správně je nazýván Masaryk posledním buditelem. Vychází z nich, stožtožuje se s nimi a pokračuje v jejich stopách; hledá a nalézá důvody pro nutnost existence našeho státu a co je hlavní, přesvědčuje jimi. Masarykova činnost literární, politická i revoluční jsou činnosti směřující k osvobození, národnímu, státnímu i mravnímu. Myslím, že jsme si všichni dobře vědomi toho amateurského, platonického, neškodného zájmu, kterému se tak správně říká sympatie (cítíme s vámi, ale nic více), kterému jsme se ve světě těšili, ale na druhé straně víme, že sympatie tyto klesly na nulu, když se objevilo nebezpečí, že by mohly býti realizovány. Věci naše nebyly cizíne tolik blízké, aby se k vůli nim exponovala. Bylo ohromným dílem a vyžadovalo toto dílo velkého muže, aby dovedl překonati tento odpor před činem, který nám měl dáti svobodné místo mezi národy světa, který však znamenal pro cizí státníky učiniti z neškodné etnografické zvláštnosti středoevropské stát. Rozhodnouti znamenalo pro cizinu nejen blahovůli, ale hlavně zodpovědnost. A že vzala na sebe tuto zodpovědnost, předpokládalo důvěru v národ a důvěru v ty, kdo ten národ jí představovali. Byla to, myslím, hlavně činnost Masarykova, která přesvědčovala svou až nezvyklou opravdovostí, byla to jeho ohromná víra spojená s kritickou logikou, jeho nadšení i realismus, jeho odvaha i státnická moudrost, které způsobily ten nezvyklý zjev, že ti, kdo rozhodovali o světové konstelaci, uznali tohoto nepatrného profesora z národa skoro neznámého, poslance, který zastupoval jen malou politickou frakci, za sobě rovnocenného. A v tomto obdivuhodném sloučení vzácných zřídka kdy společně se vyskytujících vlastností vidím velikost Masarykovu. Zdá se, jako by nepatřil mezi nás, které skepse naučila pohrdati vírou a nahraditi nad-

šení planým horováním. V něm není nic povrchního, nic mělkého. Jeho nadprůměrnost a kvalitativní dokonalost vzbudily mnoho závisti (říká se profesor Masaryk a prezident Masaryk, při čemž profesor má být omluvou a prezident čímsi, co poskytuje imunitu. Toho Masaryk nepotřebuje. Bude vždy více znamenatí Masaryk, než kterýkoli prezident a kterýkoli profesor), jeho nekompromisnost a přímost vzbudily dosti odporu. Nutí k přemýšlení. Mnozí snad dojdou k jinému názoru než Masaryk, ale bude trvalou jeho zásluhou, že myšlenky a názory vyvolal, a v tom je také jeho velikost jako myšlenkového vůdce.

Masaryk sám už jako člověk je zjevem ojedinělým. Ta vyrovnanost života, v níž není čeho by bylo třeba litovati, víra ve šťastnou prozřetelnost a optimismus práce pro myšlenku dodává jeho zjevu čehosi apoštolského, co není jen české, co nepatří jen nám, nýbrž co je ctí celému světu.

Masaryka nestačí přecísti, o Masarykovi nutno přemýšlet. Proto nemělo by smyslu reprodukovatí děj vzpomínaných událostí, když hlavní váha je v úvahách na ně navazovaných. A tyto úvahy vyvolávají zase řadu úvah vlastních, a tak z referátu stala by se kniha glos. Jisté, že řada názorů v knize projevených najde odezvu. Také, pokud jde o otázky právní, je to mnoho zajímavého materiálu (právní vznik státu, 28. říjen). Otázka zahraniční a domácí revoluce je tu velice taktně definována. Masaryk v ledačems přímo nesouhlasí s právními teoriemi, zejména pokud jde o vztah práva k etice. V zájmu věci bylo by si přát, aby zastánci těchto teorií se ozvali. Vůbec zdá se, že se málo o Masarykovi diskutuje a Masaryk přece k tomu přímo nutí. Je příčinou této neúčasti falešný respekt anebo vlastní nedostatečnost? Tu a tam slyšíme citovati Masaryka, jako autoritu a jinak skoro nic. A přece cizí názor má pro nás cenu pouze pokud se k němu zaujme vlastní stanovisko. Bezmyšlenkovité přejímání a apriorní odmítání jsou si svou úrovní rovny.

Styl Masarykův je stylem pro sebe, ve všech jeho spisech líčení bezvadně přesné, skutečnosti ostře vykreslené, argumenty břitce zaostřené a závěry neúprosné, matematicky logické. Jeho styl je důsledný projev jeho osobnosti, je tu styl individuální, který nelze charakterizovati ani jako speciální český, ani jako příbuzný na př. anglickému, s nímž by měl podobnost v metodičnosti. Ale to je zase jen podobný vnějšek, forma, obsah je docela jiný. Obsah charakterizuje vědeckost, ale není tu suchopárných teorií ani odvážných vznětů: Masarykův realismus drží se skutečnosti, skutečnost analyzuje a z ní odvozuje své úsudky, které právě proto jsou tak živé a přesvědčující, že ze života jsou odvozeny. Není tu povrchnosti ani mělkosti; nedostatek argumentů nenahrazuje se improvisací, je to logická dokonalost. Dokonalost, kterou čtenáře přesvědčuje. Slova nepřipouštějí pochyb, není tu myšlenkových hádanek, vše je jasné, srozumitelné, jako dílo toho, kdo hledá pravdu a kdo ji také chce čistou čtenáři podati. Je málo současných spisovatelů, kteří by dovedli takovým způsobem psáti. Snad deset procent, možná že ještě méně, a zase větší procento u Anglosasů.

Masarykův politický program pro československý stát obsahuje poslední oddíl nadepsaný »Demokracie a humanita«. V nadpise tomto jsou zásady, s nimiž náš národ vítězil v minulosti, a kterých se má držeti i v budoucnosti. A zase vystihnouti obsah této kapitoly, která je jakýmsi politickým katechismem, znamenalo by ji opsati. Politické zásady a stanoviska k jednotlivým problémům jsou tu určena heslovitě. Někdy se až příliš ta heslovitost pocítuje, takže vzniká dojem, jako by tu prezident překážel Masarykovi, aby řekl otevřeně svůj názor. Všude je zřejmý taktní ohled k odlišným názorům, třeba by snad Masaryk s nimi sám nemohl souhlasiti. A chce se často litovati, litovati již nyní, této rezervy, která nechává ledacos nevyřčeno. Ovšem Masaryk sám hájí zásady pravdy i v politice a cítíme při četbě jeho knihy, jak formuluje své názory tak, aby se té pravdě přiblížil co nejvíce a při tom nevzbudil nelibost. Touto rezervou se také liší kniha od dřívějších

děl Masarykových a myslím, že jí trpí. Zajisté je tu zřejmě ohromná zkušenost válečná. Názory jsou klidně vyrovnány, v úsudcích není rozčlenění. Vše je procdkováno jakousi věcnou moudrostí. Ale dřívější knihy vyčerpávaly plně látku. Řekly vše, co měl Masaryk na srdci. To u světové revoluce není. Světová revoluce je jednak zprávou, jak prostě, skromně ale výstižně to autor napsal, o zahraniční akci, jednak jakýmsi politickým odkazem. Jde mi to těžko z péra, něčím odkaz píše ten, kdo politický život končí a jistě bychom si přáli, aby u Masaryka tomu ještě dlouho nebylo. Je tu vedle zprávy a v té zprávě celá životní moudrost politika, vědce, státníka a hlavně velikého člověka (83. kapitola je básní a autobiografií, jaké není v světě rovno, je v ní celý Masaryk.) Ale na celou životní moudrost, na všechny ty problémy, které se snaží v knize Masaryk zachytit a snaží se je zachytit, pokud se týkají našeho národa, a státu všechny, na to vše je těch šest set stránek málo. Problémy, které by měly nárok na celé stránky, musily se uskrovnit na jednu nebo dvě věty. Řekl bych, že každá věta jest motto, heslo, nadpis pro nové kapitoly, nové články, nové knihy. A přál bych si, abych se jich dočkal.

Karel Chochole. Dávky za úřední výkony ve věcech správních. Praha 1925. — Stran 131. — Cena Kč 10.—. — Nákladem státní knih-tiskárny. — Zákon o dávkách za úřední výkon ve věcech správních byl sdělán podle vzoru německého a výnos těchto dávek byl v prvé řadě určen k opatření úhrady pro platy státních úředníků. Zákon sám jest velice stručný a ponechává hlavní péči vládnímu nařízení, co se týče hlavního efektu pro poplatníky: stanovení sazby, a úřednictvu vyměřujícímu, co se týče konkrétního ustanovení výše jednotlivé dávky v mezích ustanovené sazby. Je-li stanovena dávka částkou pevnou, třeba někdy by se zdálo, že není výše dávky zrovna úměrna prospěchu poskytnutému, nelze konečně nic namítati, pokud parlament již ponechal tuto svoji důležitou, abych tak řekl, prerogativu — stanovení dávek — moci vládní, jestliže však se stanoví výše dávky sazbou od 10 Kč do 10.000 Kč, a pod., nebo podle pravděpodobného rozsahu podniků a pod., tu jest možno, že náhledy budou příliš různé, a volnému uvažování se ponechává volné pole v oboru zdanění, což jest jistě do jisté míry novum v našem zákonodárství. Zákon sám chce býti pouze výmínečným, než obávám se, že z provisoria se stane provisorium trvalé, ježto potřeby moderního státu se stále zvětšují, kdežto prameny, z nichž veřejné hospodářství bere své příjmy, jsou stále stejné, nebo jen velice pomalu se obměňují, majíce za základ stále jen pouze hospodářství soukromé. Jediná náprava by byla účelnou reformou veřejné správy, zlevněním a sintensivněním její ve všech oborech. Jinak podíl veřejného hospodářství na hospodářství soukromých bude stále větší a větší. Naše finanční správa dosud stále pro podněty svoje chodí do Německa, jako země nejbližší a snad svým finančním duchem nazírání vedoucích činitelů nejpřístupnější. Doporučovalo by však jednou pohlednouti se také jinde než u našich sousedů na severu a jihu.

Ministerský rada Chochole ve svoji brožurce jasným a přehledným způsobem uvádí zákonný stav dávky u nás a citováním výnosu ministerstva financí, jakož i důvodových zpráv z parlamentního projednávání hledí předpisy objasniti a existenci dávky odůvodniti. Knižka má velkou praktickou cenu v přehledném uspořádání materie, k čemuž směřuje také podrobný rejstřík.

Dr. Čeněk Klier: Veřejné peněžnictví. Praha 1925. — Nakl. Unie. — Str. 298, 16°. — váz. Kč 32.—. Kniha má nejširším kruhům podati poučení o všem, co souvisí s penězi. Proto neprobírá hlubších otázek, k nimž jest třeba odborného studia národohospodářského. Vykládá jednak pojem peněz, drží se celkem starších teorií. Potom se zabývá výkladem směny a šeku, jejich funkcí a praktického použití. Třetí část jedná o cenných papírech, jejich rozdělení, a zachycuje jednotlivé typy; zbylá část knihy jest věnována peněžním interesům a burse. Kniha hová dobře svému popularisačnímu účelu; avšak i pro posluchače práv

není bez užítku její přečtení, zejména částí jednajících o praktickém peněžnictví, obchodu cennými papíry, bankovníctví a bursovnických obchodech.

J. B.

Privátne testamenty podľa práva platného na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi. Zpracoval Vladimír Gzovský 1925; tlačenou »Sv. Mikuláš« v Prešove. Strán 78. Cena 20 Kč. — Kniha táto je v prvom rade určená pre osoby právnicky nevzdelané, a preto nečiní si ani nárok ako učebnica par excellence, ale má na zreteli hlavne praktický účel, a iste obecní notári, duchovní a učitelia budú ju hojne používať a riadiť sa dl'a jej formálnych pokynov.

Játh.

Dvě publikace o právu služebním na Slovensku. Právní poměry služební a pracovní nabyly v poslední době velké důležitosti a staly se jednou z nejdůležitějších složek veškerého právního života. Svoji růzností pak způsobily různost a pestrost právních předpisů, větší ještě na Slovensku než u nás, kde přece jen byl všeobecný podklad již v občanském zákoníku. Při tom odlišnost slovenského práva nutila k unifikaci, a ta se dělá většinou přibližováním práva platného na Slovensku pokročilejšímu v tomto směru právu historických zemí. Tím se právní předpisy v tomto oboru ještě zkomplikovaly. Praktická potřeba publikace, jež by podávala systematický obraz právního stavu nynějšího, vyvolala hned dvě publikace: slovenskou dra Fr. Roučka: Služobné smlúvy na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi (Publikacie min. unifikácií) a německou dr. E. Hexnera. Obě mají společný cíl: býti v prvé řadě příručkou pro práci, třebaže práce Roučkova jest objemný svazek. Liší se však způsobem zpracování. Rouček podává vždy napřed text právního předpisu a potom výklad jeho ve formě pojednání rozčlankovaného na odstavce, k nimž hned připojuje judikaturu. Hlavní část knihy tvoří výklad látky obsažené ve všeobecném zákoně o právních poměrech služebních pro Slovensko a Podkarpatskou Rus z 13. července 1922, č. 244 sb. z. a n. Vedle toho jest tu ale množství předpisů speciálních s výkladem. — Kniha Hexnerova jest rozdělena na dvě části: první obsahuje systematický výklad, druhá texty zákonů. Také Hexner uvádí množství judikatury, jak v části systematické, tak v komentáři zákonných textů. Zajímavý je Hexnerův názor, že po vydání ústavní listiny přestalo obyčejové právo, jež se opíralo o § 19 zák. čl. IV., 1869, přestalo být i na Slovensku i jenom sekundárním pramenem práva. — Obě publikace znamenají obohacení literatury i publikací zákonů z práva platného na Slovensku. Práce Roučkova jest tím zajímavější, že jest psána slovensky, ač její autor jest Čech. Možno jest v tom viděti pokrok československé vzájemnosti, ale byla-li práce do slovenčiny převedena, byla by jistě na místě otázka, zda jest to nutné a účelné.

J. B.

Dr. Jaroslav Voska: Řády konkursní, vyrovnávací a odpůrcí. Nákl. Kompasu. Sv. XIX. — V Praze 1926. — Stran 576. — Váz. Kč. 70.—. Kompas má již svoji tradici ve vydávání potřebných textů zákonných. K vydání řádů konkursních vyrovnávacích a odpůrcích získal výtečného odborníka Dr. Vosku, jenž materii tuto přednášel také na vysoké škole obchodní. Kniha obsahuje také předpisy platné na Slovensku, takže nutno aspoň tímto způsobem prováděti unifikaci, když příslušní činitelé za sedm let nenalezli dosti času, aby unifikace byla provedena jediné správným způsobem, jak se na každý stát patří. Kniha jest velice prakticky provedena, takže kromě Kallab-Herrnritova Trestního řádu řádíme ji mezi nejlepší vydání Kompasu. Jest přehledná, vyčerpávající a jasná, autor měl ovšem do jisté míry usnadněnu práci průpravnými pracemi, ježto konkursní a vyrovnávací řád byl podivuhodně častokrát v naší literatuře komentován a vydáván, a to od různých vydavatelů. Tím však nechceme naprosto snížit práci autorovu, jež jest velice pronikavě na celém díle viděti. Rejstřík měl by však býti obsáhlejší, aby bylo lze rychle se orientovati v postupu autorově i tomu, kdo knihy používá k rychlému opatření názoru.

dnk.

JUDr. Bohuš Procházka: České vodní právo. Systematický výklad norem českého zákona vodního se zřetelem k úchytkám vodního zákona moravského a slezského. — Sušice 1925. — Nákladem vlastním. — 8°. — Stran 465. — Cena Kč 70.—. — Vodní právo bylo vždy zajímavou partií správního práva. Bohužel sdílelo vždy osudy správního práva na naší universitě: ačkoli jsme měli výtečné učitele tohoto oboru právního, obor sám studenty byl opomíjen. Teprve v poslední době, a také tím, že právo správní se stalo zkušebním předmětem u III. rigorosa, se pěstuje intenzivněji. Praktičtí právníci však měli vždy příležitost zabývatí se právem administrativním, a tak i z této potřeby vyvinula se kniha autorova. Chybil by však ten, kdo by se domníval, že kniha ta jest pouze s tohoto hlediska chápána. Autorovi podařilo se dílo dokonale i se stanoviska teoretického. Probírá podle textu českého vodního zákona jednotlivé paragrafy, a ke každému připojuje obsáhlý a vyčerpávající výklad. Probírá jednotlivé doktriny v literatuře hájené, osvětluje je se svého hlediska, a dokládá je praxí jevící se v rozhodnutích nejvyššího správního soudu. Na některých místech zdá se nám trochu stručným, a bylo by dobře, aby své výklady rozvedl. To však není nikterak na úkor díla, jež všimá si všech důležitých problémů vodního práva. Vždy bere se zřetel na změny vodních zákonů moravského a slezského, jež jsou sice obdobny se zákonem českým, přece však mají některá ustanovení odchýlná. — Ku knize jest připojen výběr zákonů týkajících se vodního práva, jako o rybnících, rybolovu, melioracích, horských bystřinách a pod. — Sloh autorův jest jasný a lehký, což u vědeckých knih jest dvojnásobnou výhodou. Ještě nutno se vrátiti k předmluvě autorově. V ní stěžuje si do zneuznání administrativního úředníka na venkově a do obtížnosti jeho postavení. V tom má mnoho pravdy. Jestliže přes to podařilo se autorovi vydati knihu, z níž jistě bude praxe často a dobře čerpati, pak jest nám nepochopitelné, proč některá z korporací, jež vydávají knihy vědecké, neujala se práce Procházkovy, a neulehčila mu hmotně vydání díla, jež patří podle našeho názoru k jednomu z dobrých knih z oboru správního práva. Upozorňujeme na toto dílo*) své čtenáře, a doufáme, že nebude scházeti v žádné knihovně praktického právníka. dnk

Druhý sjezd právníků československých konaný ve dnech 31. května, 1. a 2. června 1925 v Brně. — V Brně 1925. — Přípravný výbor. 6 sešitů. I./31. str., II./100, III./71, IV./45, V./54, VI./55. — Sešit první je vlastně titulním listem a úvodním sešitem ke sjezdovým pracím a všem publikacím našeho druhého sjezdu. Kromě předmluvy od generálního sekretáře (prof. Sedláčka) v níž se dobře pro budoucnost připomínají některé počátky přípravných prací sjezdových, obsahuje personálie sjezdové, jednacím řád sjezdový a protokol o zahajovací a závěrečné schůzi sjezdové s poznámkami o slavnostním představení a banketě. Na to další sešity obsahují každý po jedné sekci sjezdové podobně jako tomu bylo na sjezdu samotném. Jinak úprava je velmi obdobná úpravě protokolů sjezdových vydaných v tomto časopise, ovšem že jsou mnohem podrobnější, nebyvše omezeny místem. Nejsou to však protokoly doslovné, nýbrž poněvadž technicky bylo znemožněno zaznamenávati pronesené řeči stenograficky, někdy doslovně, jindy však — a to nejčastěji — ve stručném výtahu, jak je zaznamenali zapisovatelé. Tento nejednotný ráz značně ruší zejména tam, kde se záznam doslovný (obyčejně je to přednes referentův) střídá s výtahem, což se ještě zvětšuje tím, že není také jednotnost zachována mezi jednotlivými sekčními protokoly. Je pochopitelné, že zdánlivě tu i bje do očí nestejná úprava typografická jednotlivých sešitů. Ale všechny tyto zevní vady nemohou nikterak poškoditi obsah, který nám poskytuje přesný a výstižný obraz našeho druhého právníckého sjezdu. Vitáme je tím radostněji, protože jsme na tomto místě měli sami příležitost zaznamenati skvělý průběh sjezdu a jedině naše přání by bylo, aby stejný zdar provázal i příští naše sjezdy právnícké. Ča.

*) Možno objednatí prostřednictvím »Všehrdu«.

Jiří Svoboda: Oboje sociální pojištění. Nákladem B. Kočího, v Praze, 1925. 16°. Stran 245. Cena Kč 16.—. — Po krátkém úvodu o významu a vývoji sociálního pojištění přechází autor k citaci zákona ze dne 9. října 1924, č. 221. sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří a zákona ze dne 10. června 1925, č. 148. sb. z. a n. o pojištění osob samostatně hospodářících pro případ invalidity a stáří. Ku konci zmiňuje se o nemocenském pojištění osob samostatně výdělečně činných a o zřízení t. zv. pokladen místrovských; načrt vzorných stanov těchto pokladen, jakož i pokladen zemědělských připojuje.

Knížka nepodává praktického výkladu zákona, nýbrž jeho pouhou citaci a nepřináší nových názorů ani myšlének. Dr. Jindřich.

Aus der Volkswirtschaft der Sowjet-Union. Upozorňujeme zde na měsíčník tohoto jména, který vydává ruské obchodní zastupitelství v Berlíně. Obsahuje mnoho zajímavých (ovšem neoficiálních) zpráv o národohospodářských poměrech sovětského Ruska. Články zde obsažené ve shodě i s jinými projevy zástupců sovětské vlády dávají nám nahlédnouti, že nyní hlavním zájmem Ruska je provést restauraci hospodářskou, zvýšiti výrobu aspoň na předválečnou úroveň, rozproudit obchod vnitřní i zahraniční zvláště co se týče vývozu atd. S radostí se shledávají data o přibližování se poměrům mírovým, tvoří se nové projekty elektrizační, na povznesení zemědělství, průmyslu, otevření nových ložisek důlních a pod. Tato tendence je zajisté sympatická, leč k vůli tomu nebylo přece třeba vésti revoluci; pravý úspěch pro sovětské Rusko tenkrát by nastal, až by se ukázalo, že jeho socialistická hospodářská soustava je lepší než kapitalistická, jak co se týče větší produktivity tak i zlepšení sociálního stavu pracujících tříd. Než tu vidíme ve směru prvém, že na př. dle rozpočtu na r. 1925/26 v citované publikaci uveřejněném nejsou vedeny zvl. příjmy ze zestátněných podniků průmyslových, naopak, že stát stamilionové sumy musí jim věnovati ve formě mimořádných výdajův a zápujček (jsou to prý výdaje na obnovu průmyslu). Je také jinak zajímavo, že z daní ruských asi 3/4 připadají na nepřímé a 1/4 na přímé. Uvážíme-li konečně, že dle známých zpráv ani sociální stav ruského dělnictva nevyzniká nad úroveň západní a střední Evropy, budeme korigovati snad přílišný optimismus sovětských orgánův. Režný.

Z německé literatury právnické a státovědecké. Teubnerovo knihkupectví v Lipsku vydává velikou encyklopedii státovědeckou nazvanou »Teubners Handbuch der Staats- und Wirtschaftskunde« ve dvou odděleních. První oddělení pojednává ve 3 svazcích o právu ústavním, správním a mezinárodním, druhé ve 2 svazcích obsahuje národní hospodářství. Na díle spolupracuje řada vynikajících odborníků, z nichž možno jmenovati zejména prof. Meurena z Lipska (právo mezinárodní), prof. Nordena z Berlína (obecní zřízení), prof. Rumpfa z Mannheimu (pr. občanské), prof. Radbrucha z Kielu (pr. trestní), prof. Sievekinga z Hamburku (úvod do nár. hospodář. a obchodní politika), prof. Amonna z Prahy (socialisace) a mnoho jiných. —v—

Eduard Míček: Vznik a vývoj hnutí šlonzáckého a s ním související germanisace školství na Těšínsku. — Praha, 1924. Parlament. 16°. Str. 64. — Nevelká tato publikace velmi výstižně podává přehled vzniku t. zv. hnutí šlonzáckého s vývojem národnostních poměrů na Těšínsku. Ukazuje dobře, co bylo vše zaviněno nevhodností české politiky vůči Těšínsku a také, jaké vnější příčiny byly hnutí šlonzáckého zvláště usilování Stalmachova, předního šířitele jeho. Zejména pak je podáno líčení, jak příklonu k Polsku použili na druhé straně Němci pro své úmysly germanisační a tak na území těšínském vytvořilo se záhy opravdové bojiště národnostní. Spisek je nadto zajímavý vypsáním poměrů národnostních před plebiscitem a výstižně uvede do politických poměrů Těšínska. Ča.